

Luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää sekä yksilöiden ja johdannaisten hallussapitoa ja kuljettamista

Hakija

Jyväskylän yliopisto / Liisa Hämäläinen

Asia

Lupahakemus talitiaisten pesinnän häirintään, näytteenottoon, ravinto- ja käyttäytymiskokeisiin sekä yksilöiden ja näytteiden hallussapitoon ja kuljetukseen tutkimustarkoituksessa Konnevedellä ja Jyväskylässä, Keski-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa tutkimukseen ajalle 1.5.-30.9.2025. Tarkoituksena on tutkia talitiaisten (*Parus major*) pesäpoikasten suolistomikrobiomia ja sen yhteyttä ravintokäyttäytymiseen. Tämän takia tutkimus alkaa toukokuussa, jolloin talitiaisets aloittavat pesinnän. Touko-kesäkuussa pesäpoikasille tehdään ravintomanipulaatioita, ne rengastetaan ja mitataan sekä kerätään veri- ja ulostenäytteitä. Kun poikaset ovat 15 päivän ikäisiä (kesäkuu), osa poikasista ja emoista pyydytetään ja kuljetetaan ulkoaviaarioihin Konneveden tutkimusasemalle. Emot ruokkivat aviaarioissa poikasias noin kuukauden, jonka jälkeen emot vapautetaan (heinäkuu) ja poikasilla suoritetaan käyttäytymiskokeita (heinä-syyskuu), jonka jälkeen ne vapautetaan (syyskuu). Kesä-syyskuussa linnuilla otetaan uloste- ja verinäyte noin kuukauden välein.

Tutkimuksen tarkoitus

Suolistomikrobeilla saattaa olla merkittäviä vaikutuksia lajienvälisiin vuorovaikutussuhteisiin ja tutkimuksessa tuodaan tämä uusi näkökulma yhteen ekologian peruskysymyksistä: peto-saalissuhteisiin. Monet saaliseläimet varoittavat myrkyllisyydestään kirkkailla varoitusväreillä, joita saalistajat oppivat välttämään. Saalistajien oppimisnopeudessa, muistissa ja ravinnonvalinnassa on kuitenkin paljon yksilönläistä vaihtelua, jonka syitä ei olla pystytty selvittämään, mutta jolla on suuri merkitys saaliin selviytymiseen ja varoitusvärien evoluutioon. Yksi potentiaalinen tätä vaihtelua ylläpitävä mekanismi on saalistajan suolistomikrobiomi, jonka tiedetään vaikuttavan isäntäorganismien stressivasteeseen, ravinnonvalintaan, oppimiseen ja kognitiivisiin kykyihin useilla eri lajeilla.

Tutkimuksessa selvitetään, ovatko saalistajan suolistomikrobit yhteydessä yksilöiden ravinnonhankintakäyttäytymiseen. Lisäksi tutkitaan, muuttaako kemiallisesti puolustautuneiden saaliiden syöminen saalistajan suolistomikrobien koostumusta, mikä voisi vaikuttaa vuorovaikutussuhteisiin saalistajan ravinnon, suolistomikrobien ja välttämisoppimisen sekä saaliiseen kohdistuvien valintapaineiden välillä.

Hakija on aiemmissa tutkimuksissa selvittänyt, miten talitiaisten suolistomikrobiomi testaushetkellä vaikuttaa yksilöiden ravinnonvalintakäyttäytymiseen. Tämän lisäksi kuitenkin tiedetään, että varhaisella kasvuympäristöllä on hyvin pitkäaikaisia vaikutuksia eliöiden ominaisuuksiin ja kelpoisuuteen. Tässä kokeessa tutkitaan, muuttuuko pesäpoikasten suolistomikrobiomi, kun ne altistuvat saaliin puolustuskemikaaleille, ja onko tällä muutoksella yhteyttä saalistajan ravintokäyttäytymiseen ja välttämisoppimiseen myöhemmin, kun poikaset alkavat hankkia ravintoa itsenäisesti.

Tutkimuksessa käytetään talitiaisia. Talitiainen on ideaali mallilaji, koska se on visuaalinen saalistaja, joka käyttää ravinnokseen monenlaisia hyönteisiä, joihin sisältyy kemiallisesti puolustautuneita lajeja. Talitiainen on yleisesti käytetty laji peto-saalistutkimuksessa, ja ravinnonvalinnan, välttämisoppimisen ja muistin testaamiseen on kehitetty monipuoliset menetelmät, joita hakija on käyttänyt myös aiemmassa tutkimuksessa. Lisäksi talitiainen on luonnonvaraisista linnuista mallilaji suolistomikrobien tutkimukseen, ja suolistomikrobiomin tiedetään vaikuttavan talitiaisen kognitioon yleisellä tasolla. Tutkimuksessa käytetyt saaliin puolustuskemikaalit perustuvat täpläsiilikkeen (*Arctia plantaginis*) kemialliseen puolustukseen saalistajia vastaan. Täpläsiilikäs on mallilaji aposemaattisten hyönteisten tutkimuksessa ja sen puolustuskemikaalit ja niiden pitoisuudet tunnetaan hyvin. Predaatiokokeet ovat myös osoittaneet tiaisten syövän täpläsiilikkeitä ilman havaittavia haittavaikutuksia.

Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessa seurataan n. 500 Jyväskylän seudulle asennettua linnunpönttöä talitiaisten pesien ja muninnan aloituksen määrittämiseksi. Pesät tarkastetaan kaksi päivää ennen ennustettua kuoriutumispäivää ja tätä jatketaan, kunnes poikaset ovat kuoriutuneet. Kahden päivän ikäiset poikaset merkitään yksilöllisesti leikkaamalla varpaankynnestä kärki. Kahden päivän iässä pesät jaetaan satunnaisesti kolmeen käsittelyyn, joita jatketaan 15 päivän ikäiseksi. Kussakin käsittelyssä on 25 pesää (yhteensä 75 pesää).

1. Saaliin puolustuskemikaalikäsittely: poikasille annostellaan saaliin puolustuskemikaaleja kahden päivän välein suoraan nokkaan. Saaliin puolustuskemikaalikäsittelyssä käytetään täpläsiilikkeen alkaloidi-puolustuskemikaaleja. Alkaloidien annostus määritellään niin, että se vastaa eläinten luonnossa saamia pitoisuuksia.
2. Antibiootikkäsittely: poikasille annostellaan laajakirjoista antibioottia kahden päivän välein suoraan nokkaan. Tämän avulla voidaan myöhemmin tutkia suolistomikrobien ja käyttäytymisen yhteyttä, koska antibiootin tiedetään vaikuttavan suolistomikrobeihin.
3. Kontrolli: pesällä käydään kahden päivän välein.

Kun poikaset ovat 8 päivän ikäisiä, ne rengastetaan, mitataan ja punnitaan. Lisäksi otetaan ulostenäyte ja pieni verinäyte (30 ul) siipisuonesta sukupuolen määrittämiseksi. Linnut ulostavat spontaanisti niitä käsiteltäessä, tai kloaakkia voidaan hieman puristaa näytteen keräämiseksi. 15 päivän ikäisenä poikaset mitataan ja punnitaan uudelleen ja otetaan uloste- ja verinäyte (70 ul). Ulostenäytteistä määritetään sekvensointimenetelmin suolistomikrobiomin koostumus. Verinäytteet kerätään fysiologisiin analyysiin kuten erilaisten stressimarkkereiden mittaamiseen.

15 päivän ikäisenä pieni osa poikasista (30 poikasta/käsittely eli yhteensä 90) ja emot (15 pesivää paria eli 30 aikuista lintua) otetaan ulkoaviaarioihin Konneveden tutkimusasemalle. Tämä tehdään muodostamalla sijaispesiä niin, että yhdestä käsittelypesästä

otetaan 2 poikasta ja nämä yhdistetään 2–3 muun saman käsittelyn pesän kanssa (6–8 poikasta per sijaispesä). Yhdestä käsittelypesästä pyydystetään molemmat emot ja sijaispesä ja emot kuljetetaan välittömästi Konneveden tutkimusasemalle isoihin, verkkohäkeistä tehtyihin ulkoaviaarioihin (2 m x 2 m x 2 m). Pesän muut poikaset sijoitetaan pesiin, joista otettiin poikanen sijaispesään. Emot ruokkivat aviaarioissa poikasia ensin pesään, ja noin 3 viikkoa poikasten pesästä lähdön jälkeen. Kun poikaset alkavat syödä itsenäisesti, emot vapautetaan takaisin niiden pyyntipaikalle Jyväskylään. Aviaarioissa on jatkuvasti tarjolla ruokaa ja vettä. Aviaarioissa on sahanpurupohja sekä paljon oksia, suojapaikkoja ja virikkeitä.

Kun poikaset alkavat hankkia ravintoa itsenäisesti, suoritetaan käyttäytymiskokeet. Nämä tehdään seuraten aiemmin käytettyjä protokollia.

1. Lintujen varovaisuutta uutta ravintoa kohtaan tutkitaan mittaamalla viivettä, jolla linnut syövät uutta, keinotekoista saalista.
2. Saaliin välttämisosittamista testataan ns. novel world kokeella, jossa linnut saalistavat eri symboleilla kuvioituja keinotekoisia saaliita, joista osa on tehty pahanmakuisiksi liottamalla ne karvaalta maistuvassa klorokiniiniliuoksessa. Klorokiniini on yleisesti käytetty välttämisosittamiskokeissa ja pieni pitoisuus ei aiheuta linnuille haittaa. Kokeen tarkoituksena on testata, miten nopeasti linnut oppivat erottamaan ja välttämään pahanmakuisia saaliita.
3. Lintujen muistia saaliin pahanmakuisuudesta testataan viikon kuluttua välttämisosittamiskokeesta tarjoamalla linnulle samat keinotekoiset saaliit uudelleen.
4. Sosiaalisen oppimisen koetta varten aviaariot jaetaan kahteen käsittelyyn, joista toisessa emoille tarjotaan keltaisia ja toisessa punaisia kärpäsentoukkia, joita ne syöttävät poikasilleen. Kun poikaset hankkivat ravintoa itsenäisesti, sosiaalista oppimista emoilta tutkitaan preferenssitestillä, jossa linnuille tarjotaan samanaikaisesti keltainen ja punainen kärpäsentoukka. Oletuksena on, että jos poikaset oppivat ravinnonvalinnan sosiaalisesti emoiltaan, ne valitsevat ensin saman värin, mitä emot ovat niille syöttäneet. Linnut tuodaan testien ajaksi erilliseen testihäkkiin (80 × 65 × 50 cm), jossa niiden käyttäytymistä voidaan tarkkailla.

Lintuja ylläpidetään Konnevedellä noin 4 kk, kunnes kaikki käyttäytymiskokeet on suoritettu. Linnuilta otetaan uloste- ja verinäyte noin kuukauden välein kesä-syyskuun aikana, jolloin voidaan seurata muutoksia suolistomikrobeissa ja lintujen fysiologiassa. Aikuisen linnun ulostenäyte kerätään pitämällä lintua puhtaassa paperipussissa n. 5-10min, kunnes lintu on ulostanut pussin pohjalle, tai vaihtoehtoisesti testihäkin pohjalta käyttäytymiskokeiden aikana. Linnut vapautetaan asteittain elo-syyskuussa Konneveden tutkimusaseman ympäristöön. Tutkimusasemalla ja sen ympäristössä ylläpidetään syksyllä ja talvella useita ruokintapaikkoja, joissa on vuosittain useiden satojen lintujen populaatio. Ennen vapautusta linnut totutetaan samoihin ruokinta-automaatteihin, joita on tarjolla useita myös häkkien ulkopuolella. Aviaariot jätetään auki ja linnut saavat poistua tai käyttää aviaarioita suojaa halutessaan.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää suolistomikrobien ekologista ja evolutiivista merkitystä peto-saalissuhteissa, erityisesti miten saaliin puolustuskemikaalit vaikuttavat saalistajan suolistomikrobiin, ja onko tällä vaikutusta saalistajan käyttäytymiseen. Tämän takia on välttämätöntä käyttää saalistajana ekologisesti relevanttia tutkimuslajia, jonka luontaiseen ravintoon kuuluu kemiallisesti puolustautuneita saaliita. Tutkimuskysymyksen kannalta on myös välttämätöntä tutkia suolistomikrobeja luonnonvaraisilla eläimillä, joiden suolistomikrobiomi eroaa merkittävästi laboratoriossa kasvaneista lajeista.

Tutkimuksen vaikutus kohdelajille ja muulle alueen lajistolle

Talitiainen on hyvin runsaslukuinen laji. Luonnossa lentopoikasten kuolleisuus on suurta (jopa > 80 %), joten pesillä vierailu tai pienen määrän lintuja siirtäminen populaatiosta toiseen ei vaikuta lajin menestykseen paikallisesti tai laajemmalla alueella. Hakemusalueiden 500 pöntössä on yleensä noin 80–100 talitiaisen pesää eli tutkimus kohdistuu suurimpaan osaan kyseisissä pöntöissä pesivistä talitiaisista. Nämä pesät ovat kuitenkin vain pieni osa alueen koko talitaispopulaatiosta. Kyseiset 500 pönttöä on asennettu nimenomaan tutkimuskäyttöön, mutta näiden lisäksi jokaisella hakemusalueella on myös paljon muita, ei tutkimuskäytössä olevia pesäpönttöjä (esim. yksityishenkilöiden asentamia). Näin ollen tutkimus kohdistuu vain hyvin pieneen osaan koko hakemusalueiden (ja varsinkin koko Jyväskylän alueen) talitaispopulaatiosta.

Saman populaation talitaisia on tutkittu aiemmin poikkeusluvan VARELY/1075/2024 nojalla. On mahdollista, että pieni osa tänä vuonna pöntöissä pesivistä emoista on ollut myös tässä tutkimuksessa edellisenä vuonna. Emoihin kohdistuvat haittavaikutukset ovat kuitenkin pieniä lukuun ottamatta 30 vankeuteen otettavaa emolintua. Viime vuoden kokeessa vankeuteen otetut yksilöt on kuitenkin kaikki rengastettu, joten linnut voidaan tunnistaa ja välttää samojen emolintujen ottamisen vankeuteen kahtena peräkkäisenä vuonna. Tutkimuksella ei katsota olevan vaikutusta alueen muuhun lajistoon.

Haittojen minimoiminen

Lintuyskilöille aiheutuvat haitat pyritään minimoimaan mahdollisimman hyvin. Talitaisia on kasvatettu ja ylläpidetty vankeudessa useissa tutkimuksissa (sekä Jyväskylän yliopistossa että muualla), ja lajin tiedetään sietävän hyvin kokeeseen liittyvää häirintää. Konneveden tutkimusasemalla on erinomaiset lintujen ylläpitoon soveltuvat tilat ja linnuille tarjotaan virikkeitä. Poikasille tehtävä lyhytaikainen puolustuskemikaalialtistus vastaa lintujen luonnossa saamia puolustuskemikaalimääriä. Pesillä vierailut pidetään mahdollisimman lyhyinä ja pesästä otetut poikaset pidetään lämpiminä lämpötyynyjen avulla. Kaikkia tässä kokeessa käytettäviä menetelmiä (mm. pesäpoikasten käsittely, emojen pyydystys ja poikasten kasvatus ulkohäkeissä, näytteenotto, käyttäytymiskokeet) on onnistuneesti käytetty aiemmissa tutkimuksissa Jyväskylän yliopistossa sekä muualla, ja tutkimusryhmällä on useiden vuosien kokemus linnuilla tehdyistä tutkimuksista. Näytteiden keräyksen suorittavat kokeneet tutkijat, jotta näytteet saadaan kerättyä aiheuttamatta linnuille vahinkoa ja minimoimalla linnuille aiheutuva stressi. Verinäyte kerätään siipisuonesta, joka on perinteinen verinäytteenottomenetelmä eri lintulajeilla. Linnut vapautetaan heti, kun käyttäytymiskokeet on suoritettu ja vapauttamisen jälkeen huolehditaan, että linnuille on tarjolla useita ruokintapaikkoja aviaarioissa ja niiden läheisyydessä.

Pesäkäynnit

Poikasaikana pesillä vieraillaan 8–10 kertaa. Ennen poikasten kuoriutumista pesiä seurataan 1–2 kertaa viikossa. Käynti kestää enintään 30min (kun otetaan näytteet ja suoritetaan mittaukset poikasten ollessa 8 pv ja 15 pv ikäisiä), ravintomanipulaatiokäynnit kestävät n. 5-10min, kuoriutumisen ja muninnan aloituksen tarkistuskäynnit alle minuutin. Pönttöjä seurataan toukokuusta alkaen 1–2 kertaa viikossa muninnan ja haudonnan aloituksen määrittämiseksi. Pesät tarkastetaan kaksi päivää ennen ennustettua kuoriutumispäivää ja sen jälkeen käyntejä jatketaan päivittäin, kunnes poikaset ovat kuoriutuneet. Tämän jälkeen pesällä vieraillaan joka toinen päivä (ravintomanipulaatio) kunnes poikaset ovat 15 päivän ikäisiä ja osa poikasista kuljetetaan Konneveden tutkimusasemalle. Poikasia käsiteltäessä ne viedään hieman kauemmaksi pesältä ja pöntön kulkuaukko tukitaan, jotta emot eivät pääse palaamaan tyhjään pesään. Käyneillä on mukana 1–2 ihmistä.

Rauhoitetun lajin, sen osien ja johdannaisten hallussapito ja kuljetus

Lintuja pidetään ulkoaviaarioissa Konneveden tutkimusasemalla n. 4 kuukautta käyttäytymiskokeiden toteuttamiseksi. Lintujen veri- ja ulostenäytteitä säilytetään Jyväskylän yliopiston Bio- ja ympäristötieteiden laitoksella analyysia varten (mm. suolistomikrobien koostumus, stressimarkkerit) 5 vuotta, tai kunnes näytteet ovat kokonaan käytetty.

Linnut kuljetetaan Jyväskylän alueella sijaitsevista pesäpöntöistä Konneveden tutkimusasemalla tutkimuksen toteuttamiseksi. Uloste- ja verinäytteitä kuljetetaan sekä Jyväskylän lähialueilta että Konneveden tutkimusasemalta Jyväskylän yliopiston Bio- ja ympäristötieteiden laitokselle laboratorioanalyysia varten.

Hakemusalue

Hakemusalue on määritetty kartalle piirtämällä. Kyseisille alueille Jyväskylään on asennettu n. 500 tiaisten pesäpönttöä pitkäaikaisseurantaa ja tutkimusta varten. Linnut siirretään Konnevedelle, jossa sijaitsee Jyväskylän yliopiston tutkimusasema.

Suurin osa pesäpöntöistä ei sijaitse Natura 2000-alueella tai luonnonsuojelualueella. Vain 25 pönttöä (n. 500 pöntöstä) on asennettu Jyväskylän yliopiston Bio- ja ympäristötieteiden laitoksen lähellä sijaitsevalle Ylistönrinteen lehdon alueelle, joka on Natura 2000 -suojelualue. Tätä aluetta käytetään ainoastaan kontrollikäsittelyssä (pesillä vierailu, ei antibiootti- tai puolustuskemikaalimanipulaatiota). Tutkimuksen ei arvioida vaarantavan Natura 2000-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, sillä pöntöt on sijoitettu kävelytien läheisyyteen. Tutkimus ei vaaranna alueen kasvilajistoa vaan kohdistuu ainoastaan talitiaiseen, joka on yleinen laji. Samat pöntöt ovat olleet tutkimuskäytössä myös aiempina vuosina ilman havaittavia haittavaikutuksia.

Määräykset, joita hakemus koskee

Talitiainen on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten hallussapito ja kuljetus on kielletty.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen. Lintudirektiivin 9 artiklan mukaan poikkeukselle ei saa olla muuta tyydyttävää ratkaisua.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa koetoimenpiteisiin on voimassa 1.5.-30.9.2025. Lupa näytteiden hallussapitoon Jyväskylän yliopistolla on voimassa 30.9.2029 asti, jonka jälkeen ne tulee hävittää.
- 2 Mikäli kokeen aikana havaitaan koelintujen kärsivän, on koe lopetettava välittömästi ja linnut vapautettava.
- 3 Lintuja käsiteltäessä ja rengastettaessa on toimittava rengastusluvan ehtojen mukaisesti.
- 4 Tutkimusalueen pöntöissä pesivillä talitiaisilla ei saa samana vuonna tehdä useampaa tutkimusta eli tätä lupaa saa käyttää vain, jos poikkeusluvan VARELY/1075/2024 osatyön 1 mukaisia tutkimustoimenpiteitä ei tehdä vuonna 2025.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja hallussapitopaikassa (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.

- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin. Hakijan tulee selvittää hankelupalautakunnasta, edellyttääkö tutkimushanke sen myöntämää lupaa.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuoden loppuun (31.12.2025) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1344/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä kuinka monta talitiaista mihinkin koekäsittelyyn otettiin sekä milloin ja minne linnut vapautettiin. Lisäksi tulee arvioida tutkimustoimenpiteiden vaikutusta lintujen elinvoimaisuuteen.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Tutkimuksessa on tavoitteena selvittää suolistomikrobien ekologista ja evolutiivista merkitystä peto-saalissuhteissa. Suolistomikrobit tuovat uuden ja tutkimuksellisesti arvokkaan näkökulman ko. tutkimusaiheeseen. Tiedon saamiseksi tutkimuskäyttöön ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin luonnonvaraisten lintujen tutkiminen hakemuksessa kuvatuilla menetelmillä.

Luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan talitiaisten suotuisaa suojelutasoa, koska tutkimustoimenpiteet kohdistuvat ainoastaan osaan paikallista talitiaispopulaatiota ja kokeet on lopetettava, jos lintujen havaitaan kärsivän niiden johdosta. Lisäksi tutkimusryhmällä on kokemusta vastaavista tutkimusmenetelmistä ja niiden haittoja pyritään minimoimaan hakemuksessa esitetyillä tavoilla mm. ruokinnalla. Poikkeuslupa VARELY/1075/2024 on voimassa samalla pönttöalueella 31.12.2026 asti, mutta sen pönttöjen ja poikasten käsittelyyn liittyvää osatyötä ei saa toteuttaa samaan aikaan nyt luvitettavan tutkimuksen kanssa.

Lupaa on haettu veri- ja ulostenäytteiden hallussapitoon ja kuljetukseen, mutta ulostenäytteiden hallussapito ja kuljettaminen ei vaadi luonnonsuojelulain 89 §:n mukaista poikkeuslupaa, koska niitä ei katsota rauhoitetun eläinlajin osaksi tai johdannaiseksi, toisin kuin verinäytteitä.

Muutamia linnunpönttöjä sijaitsee Ylistörinne - Kylmänoron kalliot (FI0900022, SAC) Natura 2000-alueella. Luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, sillä ko. pöntöillä tehdään vain kontrolliseurantaa ja pöntöt sijaitsevat valmiiden polkujen varrella. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista vaikutusten arviointia ei tarvita.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 34 §, 35 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi
Konnevesi info@konnevesi.fi
Jyväskylä kirjaamo@jyvaskyla.fi
Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry. ksly@birdlife.fi
SLL Keski-Suomen piiri ry keski-suomi@sll.fi
Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1344/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1344/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 26.03.2025 08:56

Ratkaisija Aalto Tapio 26.03.2025 09:05

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.